

Nadmorski Park Krajobrazowy

Trasa wycieczki, którą chciałbym zaproponować, jest typową trasą rowerową. Długość jej wynosi około 35 kilometrów.

Wycieczkę rozpoczynamy na przylądku Rozewie. Aby chronić brzeg klifowy o wysokości 54 metrów oraz rosnący tutaj 120-letni las bukowy, utworzono rezerwat przyrody o nazwie „Przylądek Rozewie”. O sygnalizacji z Rozewia mówi już mapa opracowana przez szwedzkich kartografów z 1696 roku. Niegdyś zaniechano ostrzeżeń, dopiero gdy w roku 1807 między Chłapowem a Rozewiem weszło na mieliznę i w znacznej części rozbiło się czternaście francuskich statków, ponownie wzniesiono nocą ogień. Sama latarnia wzniesiona została w 1821 roku, a po raz pierwszy zabłyśnięcie na niej światło w dniu 15 listopada 1822 roku. Było to 15 lamp Arganda. Pół wieku później wybudowano obok drugą latarnię, a ponieważ morze wciąż parło ku nowej budowli, w 1896 roku wykonano u podnóża klifu opaskę betonową o długości 800 metrów. Przed latarnią zwraca uwagę popiersie Stefana Żeromskiego, którego imieniem nazwano ją w 1933 roku. Wybitny pisarz przebywał nad Bałtykiem w latach 1920-23, a plonem tego pobytu była trylogia: „Wisła”, „Międzymorze”, „Wiatr od morza”. W latarni utworzono Muzeum Latarnictwa z działami poświęconymi również roślinności nadmorskiej, czasom II wojny światowej i Stefanowi Żeromskiemu. Przy wejściu umieszczono tablicę pamiątkową, przypominającą o zamordowaniu przez hitlerowców w roku 1939 latarnika Leona Wzorka.

Opuszczamy przylądek i docieramy do Lisiego Jaru, gdzie 2 listopada 1598 roku wylądował król Zygmunt III Waza. Był to jego powrót z nieudanej wyprawy do Szwecji mającej na celu objęcie tronu. Wypłynął na 85 a powrócił ledwie na 24 statkach. Ponieważ nie tylko Szwedzi ale i wzburzone morze nie dawało za wygraną, król nie chcąc ryzykować wołał drogę do Gdańska odbyć lądem.

Kolejna miejscowość to Jastrzębia Góra, jedno z najpiękniej położonych kąpielisk nadmorskich. To właśnie tutaj znajduje się najbardziej na północ wysunięty skrawek Polski – 54 stopnie 50 minut 11 sekund szerokości geograficznej północnej.

Jadąc dalej docieramy do wzmiankowanej w 1247 roku wsi o nazwie Karwia. O niewielkiej zamożności jej mieszkańców w dawnych czasach mówi nam przekaz z końca XVI wieku, z którego wynika, że miejscowi rybacy płacili kościołowi w Strzelnie daninę w wysokości pięciu ryb rocznie.

Teraz oddalimy się nieco od morza, by przez wioski Karwia Dwór i Sławoszynko dojechać do Sławoszyna, miejsca urodzenia Floriana Ceynowy (1817-1881), wybitnego działacza kaszubskiego, pisarza, lekarza i językoznawcy. Jadąc przez Mińkowice docieramy do miejscowości o nazwie Krokowa wzmiankowanej w 1288 roku. Warto tutaj zwiedzić kościół zbudowany w latach 1833-50, gdzie pochowano dawnych właścicieli tej miejscowości. Pierwotny kościół, drewniany, stojący w tym miejscu wznosił w XIII wieku Piotr Krokowski, który za awantury w kościele żarnowieckim został wykluczony z parafii i zmuszony tym samym do budowy własnego.

Piękny pałac – pierwotnie zameczek przebudowany w XVI, XVIII i XIX wieku jest miejscem opisanym przez Żeromskiego w powieści „Wiatr od morza”. Całość otacza piękny stary park przedzielony fosą wypełnioną wodą. W pałacu znajduje się biblioteka i Dom Kaszuba. W parku natomiast pomniki przyrody – 3 platany i 1 klon (wszystkie 200-letnie). Przy skrzyżowaniu głównych dróg kolejny pomnik przyrody – okazały dąb.

Wyjeżdżamy drogą na Żarnowiec, ale nie dojeżdżając do niego skręcamy w prawo, w kierunku wioski Odargowo.

Tam, około 500 metrów za przystankiem PKS zbacając w prawo w polną, a następnie przechodzącą w leśną drogę docieramy do głazu narzutowego – pomnika przyrody o obwodzie 20 metrów, zbudowanego z gnejsu o barwie czerwono-szarej. Dawniej głaz ten był większy, widać na nim ślad po odłupanej części. Pierwsza wzmianka o tym kamieniu zwanym Odargowskim, Stojącym lub Diabelskim pochodzi z 1277 roku, kiedy to wymieniony jest jako kamień graniczny ziem klasztoru cysterskiego w Żarnowcu.

Jadąc dalej szosą ponownie docieramy nad brzeg Bałtyku. Znajdujemy się w miejscowości Dębki zwanej też Dębek, będącej letniskiem położonym u ujścia rzeki Piaśnicy. Wymieniane w 1796 roku jako osada rybacka stanowiły wówczas własność rodziny Dębków. Znajduje się tu ciekawa mała kapliczka zbudowana z drewna w 1935 roku oraz rezerwat przyrody „Piaśnickie łąki” obejmujący teren ujęty starym i nowym korytem Piaśnicy. Do najciekawszych roślin tu występujących należą: woskownica europejska, paproć – długosz królewski, brzoza niska, wrzosiec bagienny, kosańce, storczyki, mieczyki.

Od krzyżówki skręcamy w prawo, by leśną drogą wiodącą wzdłuż wybrzeża dotrzeć z powrotem do Karwi. Całe wybrzeże od Dębek aż do Rozewia to teren Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, a więc należy zachować umiar w zbacaniu z głównej drogi.

Ostatni odcinek trasy to teren projektowanego rezerwatu przyrody mającego objąć stary drzewostan z pięknymi dębami, bukami i sosnami.

Krzysztof Tęcza